

fotos Erwin Al

Schorspons

Op een mistige en kille winterdag kwam uw praktijkraadselredacteur een wonderlijk fenomeen tegen, wat meteen vele vragen opriep en weinig logica leek te behelzen. Kortom, een ideaal praktijkraadsel. Wat u ziet is een stam van een appel die in braamstruweel staat, waar plastic rond de stam is gewikkeld. Door het plastic heen is te zien dat de schors zorgvuldig weggeslepen lijkt te zijn, met daaronder een patroon alsof de schors er systematisch uit geponst is. Dit fenomeen bevindt zich in een gemengd bos van Staatsbosbeheer nabij de werkschuur van het Leenderbos. Wat is hier aan de hand?

- a. Het betreft een proef om met een schorspons genetisch materiaal van wilde appel te verzamelen als basis voor vegetatieve vermeerdering van dit zeldzame bosrandboompje van de zandgrond.
- b. Hier wordt de bast beschermd tegen de schadelijke, schrapende werking van de dijkviltbraam, een invasieve exoot die in staat is onder invloed van harde wind, een overmaat aan stikstof en veel regen de dunne schors van de appelstam af te schuren.

- c. De schors is aangetast door vandalistisch vuurwerk dat jeugdige natuurbezoekers in december bij de werkschuur hebben afgestoken. De zorgvuldig verwijderde verbrande schors moet zich nu herstellen onder het plastic.
- d. Hier is een Zuid-Europese wilde appel op een onderstam van een inheemse wilde appel geënt in het kader van onderzoek naar het bevorderen van klimaatbestendige bosrandbomen.
- e. Wildbescherming werkt soms op verrassend goede wijze. Het gaas rond de stam heeft een bast- en schorspatroon beschermd tegen een meute hongerige bosmuizen, die zich rond de Kerst tegoed hebben gedaan aan de malse appelstam.

Praktijkraadsel door Erwin Al en Ido Borkent met dank aan Jos Kerssemakers, beheerder van Staatsbosbeheer, voor het idee en de oplossing van dit praktijkraadsel.

Antwoord: Een van de praktijkraadselredactoren was ervan overtuigd dat het om een rekwisiet uit een The Lord of the Rings-film gaat, een door mythisch spinnenrag tegen trollenraat beschermde elfenboom. Het was niet eenvoudig hem te overtuigen van the ground truth. Dit merkwaardige beeld blijkt een poging te zijn om een reeds jaren geleden aangeplante, zeldzame wilde appel (Malus sylvestris) te redden. De appel heeft nooit problemen gehad, tot in de afgelopen winter ineens de schors en bast zwaar werd gehavend. Er is een wildcamera geplaatst om de daders te betrappen en het bleek een invasie van (gewone) bosmuizen te zijn die ineens de smaak van de wilde appel te pakken hadden. En de eerder tegen reevraat en veegschade aangebrachte gaasbescherming, die eigenlijk al lang verwijderd of aangepast had moeten worden, is de oorzaak van het patroon van niet-afgevreten schors – hier heeft de stam dus nog de meeste kans op herstel. Om verdere vrat en schimmelaantasting te voorkomen heeft de beheerder maar plastic keukenfolie om de stam gebonden, doch echt vertrouwen op herstel heeft hij niet. Antwoord e. is dus het enige juiste antwoord. Ook weer een les geleerd: beschermend gaas tegen konijnen en reewild is ook effectief tegen muizenraat, mits strak genoeg om de stam gebonden...
We zien graag andere zienswijzen van deskundigen tegemoet in een artikel over muizenraat in jonge aanplant voor bosranden.